NY TID.

ORGAN FOR

SOCIALISTISK UNGDOMSFORBUND I DANMARK.

CA REGIA HAFNIENSIS

NR. 5. | ABONNEMENT 55 ØRE HALVAARLIG. | FEBRUAR. | ENKELTE NUMRE 10 ØRE. | 1905.

Til en, jeg har kær.

Skulde af kvindernes store flok
du være en af de faa,
der ej er ræd for at ta en tørn
i kamp og i strid for de smaa —
skulde du være af dem?

Eller er af kvindernes store flok
du kun en af de altfor mange
med træge tanker
og bleg begejstring
uden harm i øjet,
naar uretten sejrer —
er du mon en af dem?

Jeg ved det ej,
jeg kender dig ej,
og haabet beskæmmer saa ofte,
men et jeg ved, som aldrig slaar fejl,
at livet skal vise, hvad godt du vil,
og hvordan du vil gavne og virke;
ti kravene ere saa mange og store
og kvinderne ere saa faa, saa faa,
der for alvor er med i den store sag,
hvor det gælder hvert menneskes lykke.

Rolf Hammer.

Overproduktion.

Hvis du fik i Sinde at gaa hen til en fattig Stymper i laset Tøj og hullede Sko og fortælle ham: „Kære Ven, jeg har en god Nyhed at fortælle dig; du behøver saamænd ikke længer at staa der i dine elendige Pjalter og med det daarlige Fodtøj; der er Overproduktion af Skotøj og Klæde, det er ganske bestemt, jeg har læst det i Bladene, og det er alle vore største Skotøjsfabrikanter og Klædevaregrosserere, der fortæller det; gaa dog hen og bliv ordentlig paaklædt, du fryser jo!“ — Ja, hvis du sagde saadan, vilde du handle meget logisk og forstandigt, skulde man tro: naar der er Overproduktion, saa maa der jo altsaa være mere end Menneskene har Brug for. Jeg er dog bange for, den fattige Stakkel vilde tro, du haanede ham, naar du fortalte det om Overproduktionen, han havde formodentlig af egen solid, virkelig Erfaring lært, at den Overproduktion havde ikke Bud til ham med Udsigt til mindre Sult, bedre Kaar; nej, var han en klog Mand med en af Sult og Arbejdsloshed skerpet Forstaaelse af vort Samfundsliv, vilde han formodentlig skutte sig og tænke: „Hvad! har Kapitalisten Overproduktion, saa gælder det nok for mig og mine Lige at hytte vort Skind.“ Det ser maaske ikke saa logisk ud, men det er en praktisk og i Livet saare anbefalelsesværdig Tankegang — den, der gaar ud fra: det kommer til at knibe for os smaa, naar vore Kapitalister har produceret for megel af Samfundsgoderne.

Sagen er: for at forstaa et Ord som Overproduktion, som det lyder i Kapitalistens Mund, strækker den jævne Forstand ikke til, man maa kunne lidt mere end sit Fadervor og have gaaet i den sorte Skole, den kapitalist- og statsautoriserede Nationaløkonomi er for os andre, der ikke har saa mange Rigdomme, at vi har Raad og behøver at holde en Videnskab til Forsvar for dem.

Alle denne sorte Kunsts tekniske Udtryk maa vi forstaa ud fra den mere populære Formel:

Har du Penge, saa kan du faa,
men har du ingen, saa kan du gaa.

Saa kan Tusinder af hungrige Munde raabe paa Brød. Kapitalistøkonomien kender kun den Efterspørgsel, der bringer Penge i Købet, og putter saa Formlen i Gabet paa de andre.

Derfor gør dig ingen Forhaabninger, naar Kapitalisten melder Overflod af Samfundsværdier; hvis du ikke er en naiv Sjæl, men vil være klog, saa spænder du Buxeremmen et Hul længere ind: nu skal der sultes!

Blev der en Dag forkyndt Overproduktion paa Skotøjsmarkedet, da ve dig, hvis du er Skotøjsfabrikarbejder. Du har lavet for mange Sko, altsaa maa du vente med at arbejde, til Folk har Raad til at købe Sko igen, ikke til der findes Folk, der mangler, dem er der Tusinder af. Saadan er Betydningen af det Ord, Overproduktion, og Arbejdsløshedens Jernnæve skal nok faa dunket den Betydning ind i dit Hovede. Og dine Kammerater skal faa det at føle; der bliver Overproduktion i deres Fag, fordi du ikke tjener Penge, saa du kan købe de Artikler, de frembringer.

Der er Overproduktion paa Lejligheder — det er formodentlig saa for Sundhedens Skyld eller en sær Grille, at en halv Snes Mennesker kryber sammen i et eneste Værelse, sover, spiser, lever der. Der staar jo store flotte Lejligheder ledige, der er et Værelse til hver af de ti.

Der er Overproduktion paa Tøj og Sko — det er maaske religiost forskruede Selvplagere, alle de Folk i Pjalter, frysende og elendige. De store Magasiner flyder jo over af dejlige varme Pelse og varme laadne Støvler.

Der er Overproduktion af Kød, Brød — de Stakler, de maa jo være vanvittige eller maaske Sultekunstnere, alle de mange, der hentæres, pines til Døde af nagende Hunger. Det vrimler jo med Bagerbutiker med dejligt lækkert Brød.

— — —

Nej, nej, der er ikke Overproduktion af noget som helst, saalænge een eneste ikke kan spise sig mæt, saalænge bare een eneste fryser, saalænge een eneste har større Behov paa noget Punkt end han kan faa tilfredsstillet. Og der kommer vel en Tid, da det er os, vi levende, der bestemmer ved vore Krav til Livet, hvor Grænsen for Produktionen maa blive og ikke den døde, udbyttepugende Kapital.

En Økonom, Leroy Beaulieu, har sagt: Der kan ikke være Tale om Overproduktion af noget — kun af Vugger og Ligkister —

Kapitalistøkonomiens Begreber og Fortolkninger af Samfundshusholdningen gør sit til, at der ikke skal blive Overproduktion af det sidste.

Alb.

Autoritet, regering, magt, stat — disse ord betegne alle et og det samme. Enhver ser deri et middel til at undertrykke sine medmennesker.

Proudhon.

Den, der tager en sag, som ikke fører til materiel nytte, alvorlig, tør ikke gøre regning paa sine samtidiges deltagelse.

Schopenhauer.

En varm suppe, en varm stue og en varm pels befordrer moralen meget mere end de varmeste prædkener.

Brand.

Louise Michel.

Faa Kvinder er i den Grad blevet elsket af en undertrykt Klasse og hadet af Modstandere, miskendt og bagtalt af Skribenter som Louise Michel.

Hun var en Heltinde uden nogensinde at miste sin Kvindelighed, og hendes Heltegerninger bestod i en uafbrudt Given-sig-hen for de fattige og ulykkelige, en stadig Ofren-sig for andre, en Opmuntrer og en Trøsterinde under de vanskeligste Forhold. Hun kendte kun til at gøre godt, og hun spurgte aldrig, hvorvidt den, hun hjalp, var Modstander eller Tilhænger. At gøre godt var hendes inderste Natur, som traadte frem allerede i hendes Barndom, og just denne Fylde af Godhed og Kærlighed til Næsten gjorde hende forhadt i Bourgeoisiets Øjne, og dets Skribenter tilsølede hende med Smuds.

Men hun var elsket af de mange de undertrykte og hendes Menneskekærlighed blev aldrig træt

baaren frem som den var af glodende, begeistret Ungdom. Hun var ung; med Ungdommens Begeistring var hun med under Kommunen i Paris, med Ungdommens Fortrostning til den gode Sag udstod hun Fængselsstraf, Deportation for — atter fri — at mode frem i Kampen, at hjælpe og understotte de smaa.

Nu er hun død — den gode, menneskekærlige Louise. Men hun vil huskes for sin aldrig opslidte Godhed og Hjælpsomhed. Lad os om dette hendes inderste Væsen bevare følgende lille Træk fra hendes Barndom.

Det var koldt; Sneen havde lagt sig i tæt Lag paa Marker og Veje. De fattige pjaltetklædte Kvinder gik visse Dage om Ugen rundt i Landsbyen, standsede udenfor Dørene og bad om en Almisse, hvor en Skilling eller et Stykke Brod aldrig blev nægtet dem; men de frøs, de rystede af Kulde i deres tynde utilstrækkelige Paaklædning.

Louise saa dette og græd. Hun havde en Bedstemoder, hvis Garderobe var særdeles velforsynet. Der var Trøjer af Bomuld og Klæde, Veste af Uld og Flonel; hun standsede de fattige Kvinder, der gik forbi, og uden Betænkning uddelte hun de varme Klædningsstykker mellem dem.

Den gamle Bedstemoder kom til og saa, hvad Louise havde gjort, hun blev vred, især beklagede hun sig over Tabet af de varme Klædestrøjer, som hun havde glædet sig til skulde vare hele hendes Liv, og hun skændte paa den lille Pige, der ikke nøjedes med at skænke sine egne Klædningsstykker til de fattige Børn, hun mødte, men ogsaa plyndrede sine Slægtninge til Fordel for de gamle, fattige Koner.

Louise hørte til og tav, idet hun betragtede Klædeskabet, som endnu ikke var tomt, og da Bedstemoderen, endnu vred, holdt op at tale, sagde Louise: „men se dog, Bedstemo'r, du har endnu flere smukke Trøjer, mens de fattige Koner kun har faaet en hver. Den gamle Bedstemoder blev først stum af Forbavselse, men tog saa pludseligt den lille Pige i sine Arme og kyssede hende rørt.

For dem, som ikke har del i statens suverænitet, er lovene ikke andet end magten sat i system.

Julius Frøbel.

Hygiejne!

Vor By gaar Dag for Dag fremad i saa mange Retninger ogsaa i den Retning, der betegnes ved Overskriften over disse faa simple Tanker, jeg her fremfører. — Kommer man som jeg derude fra Provinsen, fra Bondelandet, om man vil og i Ordets bedste Betydning er en Bonde, saa betages man ved Synet af de store monumentale Bygninger, de store offentlige Pladser, Parkanlægene ect., man faar straks det bedste Indtryk af Byen, med andre Ord man ser den gyldne Side af Medaljen (Aversen). Men er man Arbejder og skal tjene til sit Livsophold ved sine Hænders Arbejde, faar man snart den anden Side af Medaljen (Reversen) at skue, man bliver indrulleret i Fabriksarbejdernes Rækker, maa fra Gaden gaa gennem en pæn velvedligeholdt Port og gennem en lys firkantet Forgaard, saa gennem en snæver Port i Mellembygningen og ind i en smal, mørk og skummel Baggaard, for hvis Ende og paa begge Sider der ligger store 4—5 Etagers Fabriksbygninger. Der er alle mulige Brancher repræsenterede i disse mægtige Kaserner, der pulserer Livet i feberagtig Travlhed, man hører de hurtige Stempelslag af en Dampmaskine, Larm af Værktøj, der anvendes af flittige Hænder til Forarbejdelsen af Raamaterialet, alt og alle ere i travl Virksomhed, ikke et Sekund maa spildes, man mærker, at det er Akkord-Arbejderne her arbejder, her gælder i Sandhed den Frase „Tid er Penge" her maa den tages i dybeste Forstand. Og ud af disse mange forskelligartede Virksomheders Lokaler staar en Støv, Damp og Os, der sammen med de i Baggaarden (selvfølgelig) anbragte Latriner og Skarnkasser aldeles forpester den Smule frisk Luft, der af og til ved et Vindpust kan forvilde sig ned i en saadan Fabriksgaard. Sol er en Ting, der aldrig endnu har været set paa Bunden af denne Pesthule. Og i denne Atmosfære arbejder Hundrede, ja Tusinder af os 10—11 Timer daglig, blege bliver vi, huløjede og — — senere hulbrystede; vores Ven Lungetuberkulosebaccillen har endelig faaet Bugt med den sidste Rest af Modstandskraft i os, og fører os hurtigt og sikkert ud af den Atmosfære, vi daglig gik i og ned — 3 Alen ned — under Jorden.

Ja men de dumme Arbejdere har jo baade Fabrikstilsynet og Sundhedskommisionen at *kunne* henvende sig til og føre deres Klager frem for. — Ja netop dette at kunne, der er det jeg vil have fat, vil have det raabt højt i Øster og Vester ikke at kunne, men at skulle. Vi skal, særlig vi Unge, der er bedre med end de ældre Arbejdere paa det Omraade ialtfald, og som ere ledige og ugifte og som Følge deraf mere selvstændige, mere uafhængige end hine, vi skal, naar vi ikke kan faa Arbejdsgiverne til det paa anden Maade, henvende os til Fabrikstilsynet og Sundhedskommission for at faa Lovene og Vedtægterne til Sikring af Arbejdernes Liv og Sundhed overholdte. Vi skal ikke fra Dag til Dag finde os i at mangle Spyttebakker, eller at de ikke bliver rensede dagligt, vi skal ikke finde os i at Lokalerne ikke bliver ordentlig renligholdte, at der ikke findes ordentlige Garderober til vort Tøj, at staa i Træk og Kulde, grundet paa Lokalernes daarlige Vedligeholdelse, kort sagt vi *skal* søge Fabrikstilsynet og Sundhedskommissionen, naar ikke de søger os. I de to Aar jeg har været her i Byen, har jeg ikke set noget til disse to Institutioner, de forskellige Steder, jeg har arbejdet; men saa maa man søge dem; vor Ret i det hygiejniske Spørgsmaal *skal* vi have i Kraft af vore Menneskerettigheder.

København i Januar 05.

Axel Honoré.

Den, som roser sig af aldrig at have skiftet mening, tilstaar paa samme tid aldrig at have lært noget.

At nægte sjælen ret til at forske og spørge er at sætte præmie paa dumheden eller uhæderligheden.

Kristoffer Janson.

Et par ord om anarkisme

af *Rolf Hammer.*

Ordet anarki er et græsk ord, som Proudhon første gang brugte i sin bog: „Hvad er ejendom?", og det betyder ordret oversat: uden herredomme, uden regering. Anarkismen er da læren om anarkiet og anarkiet den tilstand, hvor der ikke er nogen styrelse, noget menneskes herredømme over noget andet, hvor der ikke er stat, regeringer, love eller andre tvangsmidler af nogen art, men hvor der existerer virkelig frihed for alle individer, sammenknyttede ved solidaritetens baand.

Fælles for socialdemokratiet og anarkismen er kritiken af det bestaaende samfund og den stærke betoning af solidaritetsfølelsen. Men medens socialdemokraterne betragter socialismen som et sidste trin af en lovmæssig økonomisk udvikling paa historiens grund og nærer dyb beundring for Marx som den, der i sit værk „Kapitalen" har sat den videnskabelige socialisme i system, er anarkisterne mindre begejstrede for Marx's autoritet og søger endog nu og da med større eller mindre held at rokke ved hele den bygning, Marx har rejst. Anarkisterne ser snarere det bestemmende i menneskenes ideer og idealer; de mener, at det mere er menneskene end forholdene, der opbygger og nedriver de sociale indretninger. I modsætning til socialdemokraterne bekæmper anarkisterne al deltagelse i politiske valg, fordi de mener, at det parlamentariske liv fordærver og forsumper folk og skaber en ny række autoriteter.

Regering, autoritet under enhver form — det er da det anarkisterne først og fremmest bekæmper. Først autoriteten gud. I modsætning til socialdemokraterne, der betragter religionen som en privatsag, hvorimod der ikke skal agiteres, kæmper anarkisterne ogsaa imod denne autoritet, fordi den ved sine opfordringer til ydmyghed og sagtmodighed og løfter om et roligt liv efter døden, holder folk fra at kæmpe for et bedre samfund her paa jorden. Saa er der staten, regeringen, anarkisterne vender sig imod. Staten har til alle tider været og vil altid være ensbetydende med den herskende klasse, og med sine hjælpemidler: love, militær og politi har staten altid været paa den herskende klasses side mod de undertrykte. Derfor er anarkisterne ogsaa mod den socialistiske stat, fordi det vilde blive et tyranni om mulig endnu værre end det nuværende, blot under forandrede former — en majoritet undertrykkende en minoritet ad lovgivningens vej. Men loven, som altid er lavet af den herskende klasse for at undertrykke de andre klasser, loven, som med ubetydelige ændringer er, som den var for aarhundreder tilbage, et overleveret dokument fuld af paragrafer mod den fattige og nødlidende del af befolkningen, ogsaa loven er en autoritet, som maa bekæmpes.

Anarkiet, som anarkisterne tilstræber, bliver da et samfund uden stat, uden love og uden politi, uden militær og domstole, hvor individerne kun er bundne ved gensidig overensstemmelse, og hvor ethvert individs frihed er ubeskaaret. Produktionen foregaar da ved sammenslutning af større eller mindre grupper, der sætter sig i forbindelse med andre grupper, som den har interesse tilfælles med. Denne gruppeordning er ikke bestemt ved nogen stedlig grænse, men medlemmerne af en gruppe træder i forbindelse med medlemmerne af en anden nærmere eller fjernere boende. Da penge, som jo er aarsagen til saa megen egoistisk handlemaade, vil forsvinde, og da der heller ikke længere vil være mulighed for det ene menneskes tyranni over det andet, vil egoismen mere og mere træde tilbage og give plads for den fælles følelse af solidaritet, som allerede nu i saa mange forhold viser sig at have en stor betydning.

Moderat. Saaledes kaldes den, der altid forandrer Mening, saa at han stedse holder med det stærkeste Parti.

P. A. Heiberg.

Maskiner.

Hvad skal vi nu gøre
med alle vore Arbejdere?

Dersom du havde levet for 150 Aar siden, og en Profet havde fortalt dig, at i Aaret 1901 kunde én Mand ved Hjælp af Maskiner gøre trettens Arbejde — gennemsnitlig for alle Fag

og Industrier — hvad vilde du have sagt? Vilde du ikke have svaret: „Saa behover Folk jo kun at arbejde en Trettendedel saa meget, som de gør nu, og ved to eller tre Timers Arbejde daglig vilde de have al tænkelig Luxus.“ Ja, saaledes forholder det sig. Idag kan en Mand udrette saa meget, som tretten kunde i 1750. Verdens Rigdom er voxet umaadelig. Særlig her i Landet stiger den med Hop og Spring, og dog sagde en Avtoritet som John Stuart Mill for tyve Aar siden, at det var tvivlsomt, om Maskineri havde lettet en eneste Arbejders Slid. Dette er maaske en Overdrivelse. En Mand, som har Arbejde, faar nu som Regel lidt bedre Løn og arbejder lidt kortere Tid end for halvandet Aarhundrede siden; hans Levefod er lidt højere; men hans Fremgang kan aldeles ikke sammenlignes med Forholdet en til tretten eller med Samfundets uhyre Rigdomstilvæxt.

Hvor er denne ny maskingjorte Rigdom bleven af?

Se dig om. Der er flere tusind Millionærer i New York City. For fyrretyve Aar siden var der næppe et Dusin i hele Landet. Der var heller ingen Vagabonder den Gang og næsten ingen Tale om arbejdsløse. Nu har vi en stadig voxende Hær af Vagabonder, og man begynder at skrive Bøger om dem, og de arbejdsløse er altid hos os. Naar Skarlagensfeber eller Difteritis udbryder i en By, er der altid stor Forfærdelse. Plakater slaas paa Husene, Familjer sættes i Karantæne, og Mødre er bekymrede for deres Børn. En Vagabond eller en Mand, som søger Arbejde forgæves, er et Symptom paa en langt værre Sygdom end disse, og burde foraarsage meget større Rædsler.

Hovedpunktet i Lønarbejdernes Anklage — enten de ved det, eller ej — er saaledes, at de ikke modtager en passende Andel af den Rigdom, som de hjælper med til at producere, og det Blik, som vi har kastet over Situationen, synes at tyde paa, at der er en vis Retfærdighed i deres Klage. Jeg har set denne Paastand af Hr. Carroll Wright, Statens Arbejdsstatistiker, (om den er rigtig, ved jeg ikke) at Gennemsnitslønnen her i Landet er 347 Dollars om Aaret, og hver Arbejders Produkt vurderes til 1,888 Dollars.

Foruden denne Uregelmæssighed maa vi erindre, at omtrent en Million Mænd ikke kunde erholde Arbejde under Krisen 1882—85 og et stort Antal i 1893—94. Hvis der var Tegn til stadig Forbedring, kunde vi se bort fra disse Tal; men den almindelige Tendens er nedadgaaende.

Maskinerne bliver mere fuldkomne hver Dag, flere Arbejdere kastes følgelig ud; hvor menneskelige Væsner endnu behøves, erstatter Kvinder og Drenge Mændene, og naar „daarlige Tider“ kommer igen, vil der utvivlsomt være flere arbejdsløse end nogensinde.

Jeg besøgte forleden en Fabrik som er et slaaende Exempel paa Industriens Fremskridt. Der fabrikeredes billige Sokker for Arbejdere. Der var fire hundrede Maskiner, og hver Maskine lavede avtomatisk en komplet Sok paa fem Minutter. Den begyndte ved Anklen med blaat Garn. Ved Hælen satte den hvidt Garn i, ligeledes ved Taaen. Saa skar den Traaden af, lagde Sokken ned og begyndte paa en ny. Der var ingen ved Maskinen under Arbejdet. Da jeg kom ind i et Rum, som indeholdt hundrede saadanne Maskiner, saa jeg slet ingen. Tilsidst saa jeg en lille Drengs Hoved, saa et til. Der var fem Drenge i Rummet, og hver passede tyve Maskiner. En opvakt Dreng kan passe 25, og alt, hvad han har at gøre, er at smøre og rense dem, sætte nyt Garn i, naar de store Spoler er opbrugt, og standse og sætte Maskinen i Gang. I denne Fabrik lavede 50 Drenge (der var flere Hold, fem tusind Dusin Par Sokker daglig, eller saa meget, som 50 tusind Mennesker kunde have gjort for 150 Aar siden! Hver Dreng besørgede 1000 Menneskers Arbejde.

Nu er det mærkelige ved saadanne Fabriker at de anvender saa faa Personer og dertil kun Drenge eller Piger. I denne Fabrik var der kun Mænd i Inpaknings-Afdelingen. Dersom denne Tendens holder sig, hvad skal vi saa gøre med vore Mænd? En Arbejder paa fyrre har udtjent. I Fabriker som den nævnte afskediges han ved tyve Aars Alderen. Hvad skal vi gøre ved Mændene? Vi kommer maaske til at overgive dem til Renovations-Selskabet, at de kan kaste dem i Søen udfor Coney Island.

Om et Aarhundrede kan nogle hundrede Drenge maaske gøre alt Arbejdet i New York, og der vil ikke være noget menneskeligt tilbage undtagen smaa Drenge og Aktionærer. Men hvad skal vi da gøre med vore fem tusind Dusin Par Arbejdersokker daglig, uden Arbejdere til at slide dem, eller — hvad der kommer ud paa et — uden Penge til at købe dem for? Er det ikke klart, at vi er ved at løbe i en industriel Fælde. Vi maa finde et Marked for de Produkter, vore arbejdsløse ikke kan købe, og det er Grunden til, at vi tilegner os Filippinerne, Kuba, Porto Rico og enhver anden Ø, vi kan faa fat paa. Hvis du udforsker Luzons Kratskove om et Aarstid, tvivler jeg ikke om, at du vil se halvnøgne vilde hoppe rundt mellem Træerne ifort blaa Sokker med hvide Taaspidser og Hæle.

Ernest H. Crosby, New York.

Brev fra København.

Kære Provinsianere:

Kobenhavnerne har en Nyhed at at bringe Eder — vi har oprettet en Læsestue — I vil maaske næppe tro det, men sandt er det nu alligevel.

I har saa ofte udtalt, at ligesaa begejstrede og slagfærdige vi var i vore Taler og Diskussioner, ligesaa komisk renset var vi for al praktisk Sans og Arbejde; men at man ogsaa kan skylde Skarn for Uret, derom vidner Lokalerne i Turesensgade 31 — der er nemlig S. U. F.'s Læsestue.

I vil maaske sporge hvorledes vi har faaet Tanken om en Læsestue, og hvorledes vi *upraktiske* har realiseret denne — ja, Tanken er sandelig ikke ny; lige fra den første Dag, Ungdomsforeningen her i Kobenhavn blev stiftet, har det været et inderligt Ønske hos Medlemmerne at faa et eget Hjem, hvor de kunde ty til i de lange Vinteraftener, naar Logiværelset og Tyendekamret blev for trist og ensomt. Ligeledes har vore Bestyrelses-Udvalg og vore smaa Diskussionsklubber altid været henvist til Beværtningslokale med deres Møder; dette har virket meget uheldigt, idet de for at faa gratis Lokale altid har maattet forpligte sig til at nyde af Værtens Drikkevarer, og særlig er det gaaet ud over Kærnen i vor Bevægelse, de smaa Diskussionsklubber; de har aldrig nydt nok, og derfor har de maattet flytte fra det ene Lokale til det andet, og hvad dette vil sige, kan I jo nok selv forstaa. Endvidere havde vi et lille Bibliothek, som det gjaldt om at faa Medlemmerne til at fordøje, men da det var lige saa hjemløs som Klubberne, blev det aldrig rigtig til noget med Fordøjelsen, og saaledes gik det med mangt og meget. Jo, der var sandelig Stof nok til Tanken om en Læsestue. Hvorledes den blev realiseret? ja, der blev selvfølgelig nedsat et Udvalg, og at det ikke var helt upraktisk, viste det ved i Løbet af nogle faa Maaneder at have samlet ca. 70 Kr. Vi var dog lidt betænkelig ved at starte Foretagendet med en saa lille Kapital; men saa var der en *energisk Jyde*, der slog i Bordet og sagde: „Nu eller aldrig! naar først vi staar i Lokalerne, skal de nok blive møblerede.“ Det viser sig nu, at han havde Ret, man kommer snart ikke et Sted, uden at man bliver overfaldet med en Bosse, og Parolen lyder: „en Skærv til Læsestuen“. Kvinderne er særlig rastløse, de tigger, køber ind og pynter op og Læsestuen — I skulde bare se den, jeg er sikker paa, at I, ligesom vi, vil være helt vilde af Glæde; brede, hvide Gardiner for Vinduerne, Karl Marx og Fr. Engels paa Væggen, Stole, Borde, Reoler, og Skabe, og lad mig ikke glemme Bøgerne. I kan tro, der er hyggeligt, og saa det allerbedste — vore Kvinders Residens, det lille Køkken; her summer Kaffe- og Theekedlen til 8 a 10 Øre pr. Kop, alt til Fordel for Læsestuen.

Vore Kvinder er nu ligegodt nogle, der kan — varte op og vaske op og en Time efter staa paa Talerstolen for i varme glødende Ord at slaa til Lyd for Arbejderungdommens Sammenslutning, jeg kunde næsten fristes til at spørge, om *I* har saadan nogle. Nok om det — Læsestuen kan glæde sig ved et overordentligt stort Besøg. Søndag Aften er der næsten ikke til at komme ind, der mumles da ogsaa rundt i Krogene om, at Lejligheden ved Siden af staar ledig, og det er jo ogsaa Vejen; men der skal Tid og Kræfter til. Dog, vi gaar dristig fremad mod vort store Maal at rejse et Hjem for de unge Arbejdere i Kobenhavn, at de ikke mere skal være henviste til de to største Leverandører, til vore Sindssygehospitaler, nemlig Værtshuset og Missionshuset. Vi har nu gjort det første Skridt henimod et Hjem, det var egentlig det, jeg skulde fortælle Jer, og jeg kan derfor rolig slutte med at bringe Jer en kammeratlig Hilsen fra Kobenhavnerne.

Eders
C. C.

En hæderlig Politiker sælger sig kun en Gang for alle
Amerikansk Mundheld.

Økonomi.

Efterat Borgerklassen har erhvervet sig den politiske Magt, træder Klassekampen baade teoretisk og praktisk mere frem og antager skarpere Former. En ny Slags økonomiske Skribenter opstaar; „men nu handler det sig ikke mere om, hvorvidt denne Teori er sand eller ej, men derimod om den er nyttig eller skadelig for Kapitalen, behagelig eller ubehagelig, i Strid med Politivedtægten eller ej. Istedenfor en uegennyttig Forskning, træder nu en Strid med Ord, istedetfor en uhildet, videnskabelig Undersøgelse træder den onde Samvittighed og Forsvarets slette Hensigt“. (Das Kapital XIII).

De efterfølgende økonomiske Forfattere vare for en stor Del optagne af Tanken om at fremstille de økonomiske Forhold som i og for sig harmoniske; om Interessemodsætninger mellem Kapitalister og Arbejder skulde der ikke mere være Tale. Som typiske Fremstillere af denne Harmoni-Lære kan nævnes Frederik Bastiat og Schultze Delitzsch.

En Undersøgelse af Værdiens Aarsag og Kilde ofredes der ikke meget paa, mere beskæftigede man sig med Værdi-Størrelserne: hvor stor Del af Udbyttet, der tilfaldt Arbejderen, og hvor stor Del, der tilfaldt Kapitalisten. Den borgerlige økonomiske Videnskab er kommen til Enden med sit Latin; og det er derfor ikke uden Grund, at en fransk Økonom Joseph Garnier kunde sige: siden Adam Schmidt og Ricardo har Økonomerne snarere fordunklet end opklaret det økonomiske Spørgsmaal.

Under disse Forhold optræder Karl Marx i skarp Modsætning til sine Forgængere. Hvor hine saa fuldbyrdede Kendsgerninger, saa han aabne Spørgsmaal. Han saa i det kapitalistiske Produktionssystem et naturligt Led i den økonomiske Udvikling. Dette System har haft en Begyndelse og vil lige saa sikkert faa sin Afslutning. For Marx er de økonomiske Former ikke evige og uforanderlige; men under Paavirkning af Forandring i Produktions*maaden*, af Forbedringer af Produktionsmidlerne antager Produktions- og Ejendomsforholdene forandrede Former.

Idet han uddyber og udvikler Værdilæren, undersøger han med den som Udgangspunkt de kapitalistiske Produktionsforhold for derigennem at naa til en Forstaaelse af de Love, som behersker disse. Karl Marx's Værk fremtræder da ogsaa som en Kritik af den borgerlige Nationaløkonomi.

I det følgende skal jeg nærmere gaa ind paa Indholdet af Marx's økonomiske Lære.

Nic. L. Petersen.

Inkvisition og tortur i Spanien.

Oversat af *Rolf Hammer.*

(Fortsat)

Uddrag af et brev fra Brodjaga til bladet „Fritænkeren“ i Milwaukee. Nordamerika.

75 venter med bæven paa dommen, som skal bringe os død eller tugthus, og 170 er der her, som forgæves drømmer om vor frihed. Vi har været indespærret i 7 maaneder, strængt aflukket fra den øvrige verden, uden aviser, uden borde, uden stole, bænke og uden senge, vor korrespondance er underkastet den strengeste censur, og vi har i al denne tid ikke faaet lov til at se eller tale med vore børn, forældre, hustruer, venner og slægtninge;

den blodtørstigste *morder* bliver dog kun holdt isoleret i *tre dage*, i 72 timer; saa faar han lov til at afsende og modtage breve og modtage besøg af alle og enhver, læse alle aviser og lade mad bringe til sig fra sin familie eller spisehuset, hvis han ikke foretrækker selv at tillave den, og han kan endelig mod betaling faa en ordentlig møbleret celle. Alt dette nægter han os, vi, som *ikke er under proces eller anklage, vi, som ikke engang har faaet undersøgelsesdommeren at se eller — til held for os — nogensinde vil faa ham at se.*

Syv maaneder har vi nu tilbragt paa denne uudholdelige maade og dag ud og dag ind haaner man os med den forsikring: *„Imod Dem foreligger der intet, slet intet. De holdes blot tilbage af regeringen. Naar ministeren en skønne dag er i godt humør, vil han lade Dem slippe ud“.*

Blandt de domte (statsadvokaten havde forlangt dødsstraf for dem, men retten nøjedes med 20 aars tugthus) befinder sig min ven, den unge, aandrige og lærde advokat Pedro Corcminas, en stor tyder, i politisk henseende republikaner, i religios ateist.

Af de *ikke-anklagede* er der tre stormestre for frimurerloger, en forhenværende general og en artillerilojtnant. De øvrige er smaa haandværkere, bogtrykkere, værtshusholdere og fabrikarbejdere. Ca. 50 er republikanere, en halv snes socialister og resten mer eller mindre teoretiske anarkister.

De er vokset op under haardt arbejde, pint af sorger og bekymringer. De har knapt det nødvendige, og dog udgør de den intelligenteste del af befolkningen. Selv her i fængslet lærer gamle hvidskæggede mænd fremmede sprog, lærer at skrive og at læse og sætter sig ind i matematik, regning, bygnings- og maskinteknik. Og borde har vi ikke, intet papir! Med sværtede propper skriver og tegner vi paa væggene eller med de af væggene kradsede kalkstykker paa gulvet!

Derude i friheden var virkeligheden deres eneste læremester. Ulykkerne i deres liv, deres forbitrede stilling bragte dem til at tænke over vores uretfærdige samfundsforhold.

De har ikke studeret filosofi ved noget universitet, har ikke lært at tænke med Aristoteles, Descartes og Kant, ved knap nok, hvad ordet filosofi vil sige, og alligevel er de paa en vis maade idérige filosofer — skjuler under deres arbejderkasket en hjærne fuld af logik og energi. De læser paa deres maner naturens store bog, iagttager det daglige liv, den uhyre modsætning mellem høj og lav, mellem fattig og rig, tænker over nogles frække havesyge og andres slaviske taalmodighed, anstiller betragtninger over den nuværende tingenes tilstand og skaber saaledes en egen simpel, slagfærdig filosofi, som gør alt *det* klart for dem, som er sandt og logisk, en filosofi, som finder sit udtryk i ordene: *uretfærdighed og vold.*

Vor Bevægelse.

Det stunder mod Paasken, mod Tiden, da store og vigtige Ting skal foretages — mod Kongressen! Ja mod vor Organisations Nytaar; da skal Bestemmelser og Regler fastsættes for det indre Arbejde, og der skal Slagplanen lægges for Felttoget mod Kræftknuderne i vort Samfundsliv. Derfor har og faar Kongressen saa stor Betydning for os, derfor *venter* vi paa den med Utaalmodighed.

Paa vor første Kongres i København, hvor Forbundet dannedes, blev det vedtaget at lade afholde en lignende i Aarhus i Paasken 1905 for med det Arbejde og de Erfaringer, vi i Aarets Løb havde indhøstet, at kunne belstøbe den grundlagte Organisation og kortlægge den Vej, vi i nærmeste Tid ønsker at gaa. Forberedelser maa gøres, og det mange; planmæssigt og gennemtænkt maa det være til Enkeltheder før Stævnet — om *Resultater* ønskes. Derfor opfordres Afdelingerne til at fremkomme med og *indsende* Forslag, som ønskes til Behandling paa Kongressen, til Forbundsformanden *senest* d. 23. Februar.

Aarhus i Januar
Albinus Jensen.

Nye Afdelinger.

Under 1. December 1904 har en Forening af unge Mænd og Kvinder i København indmeldt sig i Forbundet. Foreningens Navn er „Socialistisk Ungdomsforening, Afdeling K.“ Afdelingen tæller 33 Medlemmer. Hovedbestyrelsesmedlem er Fredegod Jacobsen, Lille Farimagsgade 3 St.

Under 1. Januar har en nystiftet Forening af unge Mænd i Horsens indmeldt sig i Forbundet. Afdelingens Navn er „Horsens Solialdemokratiske Ungdomsforening“. Hovedbestyrelsesmedlem er endnu ikke valgt.

Vi byder de nye Afdelinger velkommen i vore Rækker. Held og Lykke i Arbejdet!

Albinus Jensen.

Til Afdelingskassererne!

Ved Indsendelse af Penge til Forbundet og og Expeditionen bedes udtrykkelig bemærket om Pengene er til Forbundet eller „Ny Tid“.

„Ny Tid“s Abonnenter,
som skifter Bopæl, maa meddele dette til Ekspeditionen, saafremt Bladet stadig ønskes tilsendt.

Rud. Bohm.

Nørrebro.

Som alt antydet i den foregaaende Meddelelse fra Foreningen, at dennes Opgaver som saadan herefter væsentlig vil blive at arbejde for en bestemt Bydel, nemlig Nørrebro, kan meddeles at den har faaet nyt Lokale, Nørrebrogade 52.

De Opgaver, som Foreningen har søgt at realisere selv, vil herefter faa et bedre Grundlag at hvile paa ved det Samarbejde, der er kommen i Gang mellem de 3 bestaaende Ungdomsforeninger.

En af de Opgaver, som Foreningen har arbejdet med i det sidste halve Aar, nemlig Oprettelsen af en Læsestue for den københavnske Arbejderungdom, er ved et saadant Samarbejde bleven til Virkelighed. Denne Plans Realisation har i høj Grad fanget Medlemmernes Interesse, og det vil sikkert blive det Samlingsted, hvor engang, forhaabentlig ikke fjern, den kjøbenhavnske Arbejderungdom vil samles.

En anden Opgave, som denne Forening har taget op og arbejder paa, er at søge at starte et Tyendeforbund for Danmark. Tyendeudvalget har i December Maaned haft et Møde med samtlige Fagforeningsformænd i Kjøbenhavn, og paa Henstilling fra dette Møde har Udvalget søgt Samarbejde med de samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund, Tjenestetyendeforeningen og Tjenestepigeforeningen i Kjøbenhavn. Noget positivt kan endnu ikke opvises, men vi maa haabe paa, at Opgaven snart vil blive kronet med Held, og da vil Ungdomsbevægelsen faa et mægtigt Stød fremad.

Torsdag d. 12. Januar afholdt Foreningen sin halvaarlige Generalforsamling, paa hvilken Formanden aflagde Beretning og Kassereren fremlagde Regnskabet, som godkendtes enstemmig. Nogle Udvalg blev suppleret, og der blev valgt en ny Formand, da den afgaaede Formand, Mikkel Christensen, ikke kunde modtage Genvalg grundet paa Bortrejse. Valgt blev undertegnede, der boer Skyttegade 21. St. tv., og til hvem Breve og lignende bedes adresseret.

J. Chr. Jørgensen.

Vesterbro Afdeling.

Lørdag d. 17. December afholdt vor Afdeling en vellykket Fest paa Enghavevej med rigtig god Assistance. Hr. Telegrafist Holger Petersen oplæste Juleaftensscenen af Henrik Ibsens „Brand“. Den unge Oplæser klarede sine Ting fortræffeligt og hyldedes med stærkt Bifald. Det er jo netop den Slags Oplæsninger, Ungdomsforeningen altetider skulle søge at faa, det værdilose Gogl, som kaldes for „humoristiske Oplæsninger“, og som mange Foreninger benytter, er ikke en socialistisk Ungdomsforening værdig. Efter Aftenunderholdningen var et godt besøgt Bal, der først sluttede Søndag Morgen. I det hele var vi rigtig heldige med denne vor første Fest.

Af andre Møder maa omtales det, som afholdtes Tirsdag d. 3. Januar. Hr. Typograf Christensen indledede om „Stats- og Kommunesocialisme“. Efter den fortræffelige Indledning, der ret var skikket til Eftertanke, fulgte en saglig skarp Ordvexling, der varede til Midnat.

Endvidere maa omtales B. Schmätz's Foredrag Tirsdagen efter om „Forgyldt Godgørenhed“. B. Schmätz er et af vore unge Medlemmer, der for første Gang indledede en Diskussion. Efter hans livlige Foredrag var der Diskussion, hvori de fleste af de tilstedeværende deltog.

Hans Laursen.

Glostrup.

En værdig Afslutning paa det gamle Aars Arbejde kan Mødet den 16. Dcbr. siges at være. Hr. I. Anderson, København holdt Foredrag om „Ungdommens Opgaver.“ Varmt følt og stærkt agitatorisk var Foredraget. Det efterfulgtes da ogsaa af en af de livligste Diskussioner, der har fundet Sted, og denne havde langt fra naaet sin Afslutning, da Hr. Anderson til almindelig Beklagelse maatte bryde op for at komme med Toget hjem.

Efter endt Juleferie samledes man igen den 6te Januar til Medlemsmøde.

Den 15. Januar talte Hr. Gartner P. Petersen om „Spiritismen og dens Grundsætninger.“

Hr. Petersen — der dog ikke selv er Spiritist — holdt et særdeles vellykket Foredrag, hvorigennem Tilhørene stiftede Bekendtskab med denne mærkelige Religion. At Emnet havde vakt Interessen viste sig i en efterfølgende Diskussion.

Clara Wettergren.

Af Krapotkin „En oprørers ord“ som udgives af Rolf Hammer, Falkoneralle 5. 13 Hefte udkommen.

* * *

Fra 1. Februar henflyttes saavel Redaktion som Expedition til de københavnske Afdelingers Læsestue og Adressen er altsaa: Turesensg. 31. St.

Artikler til det først udkommende Nr. af „Ny Tid“ bedes indsendt til Redaktionen inden den 15. i Maaneden.

Agitér for dit Blad ved at lade dine Venner læse det.

Hvert enkelt Medlem er Abonnentsamler.

Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 55 Øre halvaarlig (Postpenge iberegnet).

P. Krapotkin: En oprørers ord
udkommer med ca. 18 Hefter a 10 Øre.

Skriv til Rolf Hammer, Falkoneralle 5. Hæfterne vil da blive tilstillet Dem mod indsendelse af frimærker til porto.

13de hæfte er nylig udkommen.

Sammesteds og endvidere i Turesensgade 31, Læsestuen faas følgende pjeser:

Krapotkin:	Krigen	5 Øre.
	Til de unge	10 —
	Lønsystemet	5 —
Most:	Til proletariatet	5 —
	Det fri Samfund	10 —

Socialistisk Ungdomsforbunds Adresse: Albinus Jensen, Sjællandsgade 101, Aarhus.

Ekspeditionens Adresse: Turesensgade 31.

Redaktionens Adresse: Turesensgade 31. Kbhvn.

Redaktion: Chr. Christensen, Ansvarhavende, Alb. Jørgensen.

Axel Hoff's Bogtrykkeri, Vesterbrogade 41 B. Kbhvn. B.